

VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ TARNYBA

2012 METŲ ELEKTRONINIŲ VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ PAŽANGOS ATASKAITA

Elektroniniai viešieji pirkimai

Elektroniniai viešieji pirkimai - tai viešųjų pirkimų procedūros perkeltos į elektroninę terpę. Elektroninių viešųjų pirkimų atveju skelbimai apie pirkimą (neskelbiamų pirkimų atveju – kvietimai), kiti pirkimo dokumentai ir visi tiekėjų pasiūlymai teikiami Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos (toliau – CVP IS) priemonėmis.

Viešųjų pirkimų įstatymo 15¹ str. numatyta, kad nuo 2009 m. rugsėjo 15 d. perkančioji organizacija turi užtikrinti, kad prekių, paslaugų ir darbų viešieji pirkimai, atliekami CVP IS priemonėmis kiekvienais kalendoriniais metais sudarytų ne mažiau kaip 50 procentų perkančiosios organizacijos viešųjų pirkimų bendrosios vertės.

CVP IS buvo sukurta vykdant Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir Lietuvos Respublikos bendrojo finansavimo lėšomis remiamą „Viešųjų pirkimų informacinės sistemos plėtros“ projektą (Nr. BPD2004-ERPF-3.3.0-02-04-0017).

CVP IS leidžia visoms perkančiosioms organizacijoms vykdyti elektroninius pirkimus, o tiekėjams dalyvauti tokiuose pirkimuose. CVP IS suteikia priemonės elektroniniu būdu skelbti pirkimo sąlygas, gauti tiekėjų pasiūlymus, bendrauti su tiekėjais, atplėšti pasiūlymų vokus, palyginti pateiktus pasiūlymus ir kt.

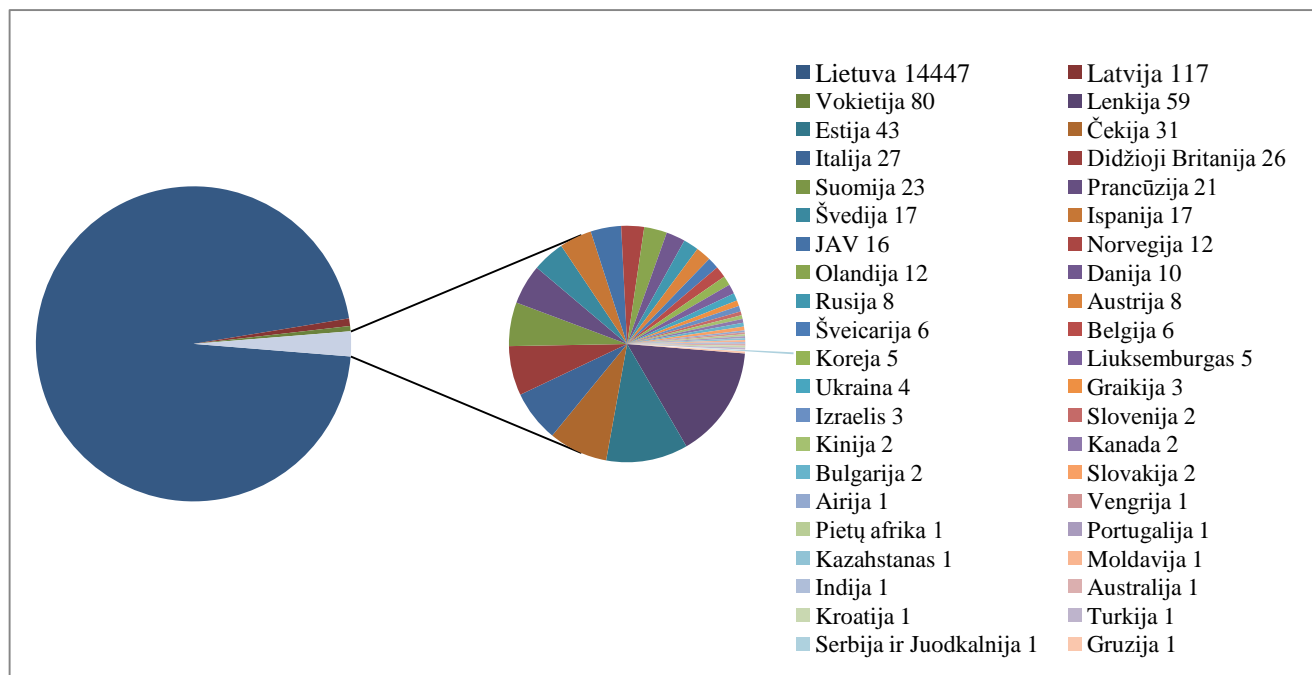
Eksploatuojant CVP IS siekiama:

- sumažinti tiekėjų dalyvavimo viešuosiuose pirkimuose sąnaudas;
- pagreitinti viešųjų pirkimų procesus;
- sudaryti galimybę perkančiosioms organizacijoms naudoti įvairesnius pirkimų būdus;
- geriau išnaudoti perkančiųjų organizacijų žmogiškuosius išteklius;
- pagerinti viešųjų pirkimų apskaitą ir kontrolės galimybes;
- padidinti viešųjų pirkimų skaidrumą;
- skatinti smulkaus ir vidutinio verslo atstovus dalyvauti viešuosiuose pirkimuose.

CVP IS registruotos organizacijos

2012 metais CVP IS buvo užregistruota apie 22 tūkstančių organizacijų: 7508 perkančiųjų organizacijų ir 15028 tiekėjų iš jų 581 (4 %) užsienio įmonių.

CVP IS užregistruotų tiekėjų geografija

Nuolat auga ir naudotojų (asmenų dirbančių su CVP IS, ir turinčių prieigos teisę prie jos) skaičius. 2012 metų pabaigoje užregistruotų naudotojų skaičius - apie 50 tūkstančiai naudotojų, tai yra 10 tūkstančių daugiau nei 2011 metais.

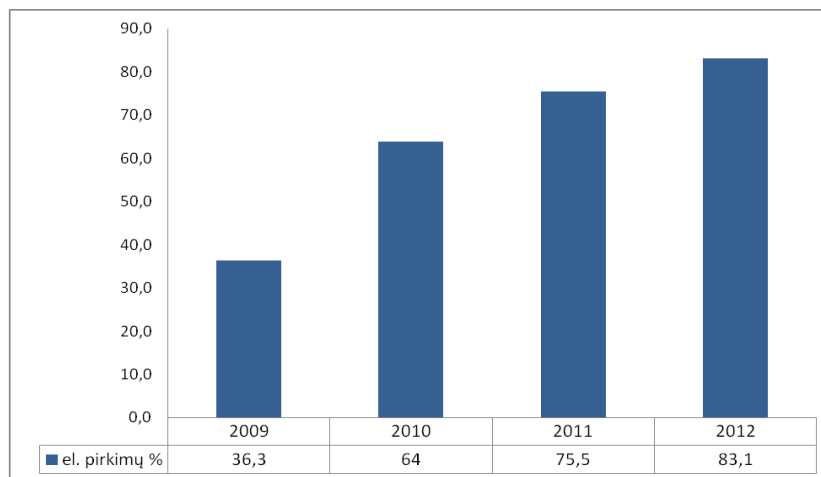
CVP IS naudotojų konsultavimas

CVP IS naudotojai konsultuojami telefonu ir elektroniniu paštu. 2012 m. buvo atsakyta į 4654 elektroninius paklausimus gautus adresu [pagalba@vpt.lt.](mailto:pagalba@vpt.lt), konsultacijos pasiekiamumas telefonu – atsakyta į 21917 skambučių, kas sudaro 15 %. Perkančiųjų organizacijų ir tiekėjų darbuotojai turi galimybę gauti konsultaciją bei teorinę ir praktinę pagalbą, atvykę į Viešųjų pirkimų tarnybą.

Skelbiamų viešųjų pirkimų, vykdomų elektroninėmis ir “tradicinėmis” priemonėmis, palyginimas

2012 m. buvo paskelbta 16812 skelbimų apie pirkimus iš jų 13975 (kas sudaro **83,1%**) buvo vykdomi el. priemonėmis. Palyginus skelbiamų elektroninių viešųjų pirkimų skaičiaus dalis nuo bendro skelbiamų viešųjų pirkimų skaičiaus laikotarpyje nuo **2009 m.** iki **2012 m.**, šis skaičius išaugo **apie 47 proc.** Bendras metinis augimas – **7,6 proc.**

Skelbiamų elektroninių viešųjų pirkimų skaičių 2009 – 2012 m. palyginimas*

Skelbiamų elektroninių viešųjų pirkimų verčių palyginimas**

Periodas (pirkimo sutarties sudarymo data)	Viešųjų pirkimų vertė (be mažos vertės pirkimų), mln. Lt		Skelbtų tarptautinių ir supaprastintų pirkimų (be mažos vertės pirkimų), vykdytų elektroniniu būdu , vertės dalis nuo bendros skelbtų tarptautinių ir supaprastintų pirkimų (be mažos vertės pirkimų) vertės, proc.
	Iš viso skelbti tarptautiniai ir supaprastinti pirkimai:	Iš jų – skelbti tarptautiniai ir supaprastinti pirkimai, vykdyti elektroniniu būdu	
1	2	3	4 (3/2)
Iš viso 2011 m.	9.111,9	6.897,5	75,7%
2012 m. I ketvirtis	3.456,6	1.398,0	40,4%
2012 m. II ketvirtis	1.817,1	1.582,8	87,1%
2012 m. III ketvirtis	2.398,7	2.127,3	88,7%
2012 m. IV ketvirtis	3.868,9	3.566,9	92,2%
Iš viso 2012 m. :	11.541,3	8.675,0	75,2%

Skelbtų elektroninių viešųjų pirkimų vertės dalis **2012 m.** sudarė **75,2 proc.** bendros per šį laikotarpį įvykdytų skelbtų viešųjų pirkimų vertės. 2012 m. I ketv. skelbtų elektroninių pirkimų dalies (proc.) sumažėjimui, palyginti su praėjusiu laikotarpiu, įtakos turėjo 2012 m. I ketv. vykdytas viešasis pirkimas Nr. 111394 „Suskytintų gamtinių dujų plaukiojančios saugyklos su dujinimo įrenginiu pirkimas“, kurio vertė – 1,8 mlrd. Lt. 2012 m. IV ketv., palyginti su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, skelbtų elektroninių pirkimų vertės dalis ženkliai išaugo dėl 2012 m. IV ketv. (sutartis sudaryta 2012-10-25) AB “Lietuvos geležinkelių“ (110053842) vykdyto elektroninio pirkimo Nr. 125697 „Dyzelinio kuro pirkimas. MT-7-7“, kurio vertė – 1 mlrd. Lt.

*Informacija parengta pagal viešųjų pirkimų, sukurtų CVP IS pagal skirtingus šablonus, duomenis. Į skaičiavimus neįtraukti pirkimai apie kuriuos nebuvo skelbta.

**Informacija parengta pagal viešųjų pirkimų procedūrų ataskaitų, kurias perkančiosios organizacijos pateikė Viešųjų pirkimų tarnybai, duomenis. Skelbiamų elektroninių pirkimų vertė apskaičiuota pagal skelbtų viešųjų pirkimų procedūrų, kurios buvo vykdytos elektroniniu būdu (pagal skelbimo DokId) ir baigėsi pirkimo sutarties sudarymu, ataskaitų duomenis. Į skaičiavimus neįtraukti skelbiami elektroniniai mažos vertės pirkimai, nes nėra galimybės apskaičiuoti šių pirkimų vertės – duomenis perkančiosios organizacijos pateikia pasibaigus kalendoriniams metams, sumine išraiška.

Elektroniniai aukcionai

Viešuosiuose pirkimuose vis dar retai taikomas elektroninis aukcionas – vienas efektyviausių būdų taupyti. 2012 m. pabaigoje Kalėjų departamentas prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, CVP IS priemonėmis surengė vieną didžiausių iš rengtų elektroninių aukcionų maisto produktų nuteistiesiems pirkimui, kurio objektą sudarė net 298 dalys. Aukcionas vyko tris dienas, nuo 7:00 val. ryto iki 19:00 val. vakaro. Jame dalyvavo 19 tiekėjų, o bendra pasiūlymų vertė aukciono metu sumažėjo nuo 9,5 mln. litų iki 8,8 mln. litų. Tarp aukciono laimėtojų – ne tik stambios maisto tiekimo bendrovės, bet ir ūkininkas, sugebėjęs sėkmingai pasinaudoti elektroninio aukciono galimybėmis.

Identifikuotos problemos

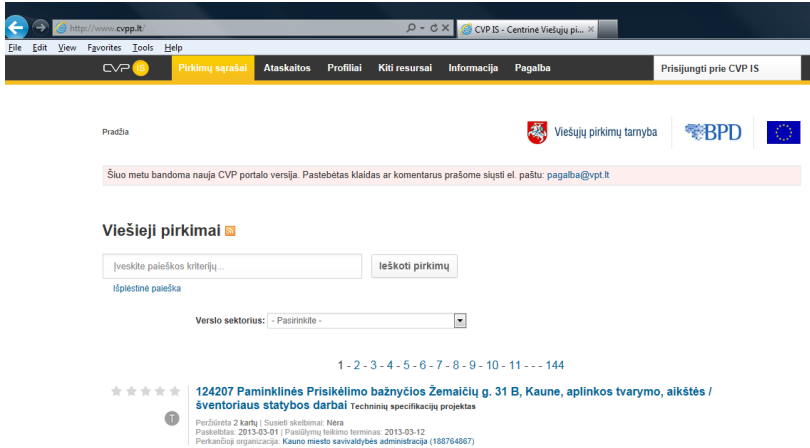
Nežiūrint į rodiklius, viršijančius numatytas reikšmes, ir į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto 484-ojoje plenarinėje sesijoje priimtą nuomonę dėl Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Elektroninių viešųjų pirkimų strategija“, kurioje Portugalija ir Lietuva paminėtos kaip geriausios praktikos pavyzdžiai elektroninių pirkimų srityje, Tarnyba susiduria su problemomis:

- Didesnis nei CVP IS kūrimo metu planuojamas naudotojų skaičius ir jų aktyvumas įtakoja sistemos stabilumą.
- Teisės aktai daugiau pritaikyti tradicinėmis priemonėmis vykdomiems pirkimo procedūroms. Pavyzdžiui, nėra aišku ar įmanoma organizuoti interaktyvių viešųjų pirkimų komisijos posėdžius.
- Nėra reglamentuoti viešųjų pirkimų subjektų veiksmai kritiniais elektroninių priemonių veiklos sutrikimų atvejais.
- Teisės aktų keitimas nenumatant įsigaliojimo atidėjimo laiko ir papildomo finansavimo sąlygoja skubius CVP IS keitimus. Dažnai tai ne optimalaus sprendimo pasirinkimas ir įdiegimas, o turimų priemonių pritaikymas, kas apsunkina CVP IS priežiūrą ir stebėseną.
- CVP IS plėtros galimybių apribojimai autorinėmis teisėmis, vienai iš įdiegtos standartinės programinės įrangos (CTM).
- Viešuosius pirkimus vykdančių asmenų nenoras keisti įprastą darbo organizavimo tvarką, naujovių baimė.
- Konsultavimo problematika. Didesnę dalį konsultacijų elektroninių pirkimų klausimais galima priskirti prie operatyvių, kurių suteikimo laikas yra vos ne pagrindinis kriterijus įtakojantis konsultacijos kokybę. Dėl žmogiškųjų išteklių stokos yra sunku prisiskambinti (2012 m. elektroninių pirkimų klausimais telefonu ir el. paštu konsultavo 1 arba 2 specialistai, kurie vykdė ne tik konsultavimo, bet ir kitas pagal pareigybės priskirtas funkcijas), o atsakymas e-paštu į klausimą „Kaip pateikti pasiūlymą naudojantis CVP IS?“, kai iki pasiūlymų pateikimo termino liko 10 minučių, praėjus terminui tampa neaktuali. Kitas svarbus gaunamų užklausų bruožas yra situacijos unikalumas, kuris sąlygoja konsultacijos trukmę, nes Tarnybos specialistas norėdamas suteikti kokybišką konsultaciją turi įsigilinti ir išsiaiškinti visas

turinčias įtakos atsakymui aplinkybes. Kitu atveju kyla grėsmė, kad gali būti pateiktas neteisingas atsakymas.

Įvykdyti CVP IS tobulinimo darbai

2012 m. buvo vykdomas CVP IS viešinimui skirto modulio atnaujinimas. Šiuo metu bandoma nauja šio modulio versija ir analizuojami naudotojų atsiliepimai.

Viešinimo modulyje (pasiekiamas adresu www.cvp.lt.) skelbiami visi viešųjų pirkimų skelbimai ir skelbiamų pirkimų dokumentai, visos viešųjų pirkimų ataskaitos, perkančiųjų organizacijų metinių pirkimų planų suvestinė, techninių specifikacijų projektai ir kita su viešaisiais pirkimais susieta informacija. Atsižvelgiant į teises aktų pakeitimus buvo atnaujintos viešųjų pirkimų ataskaitų pildymo formos. Buvo tęsiami infrastruktūros plėtros darbai, įvykdytos saugumo audito rekomendacijos.

Keliami tikslai

- Tęsti infrastruktūros plėtrą geresnio stabilumo ir saugumo kryptimi.
- Tobulinti CVP IS funkcionalumą ir patogumą.
- Siekti didesnio duomenų struktūrizavimo, kad nebūtų dubliuojamas informacijos teikimas.
- Integruoti CVP IS su CPO katalogu ir kuriama sistema „E-sąskaita“.
- Parengti viešųjų pirkimų subjektų veiksmų kritiniais elektroninių priemonių veiklos sutrikimų atvejais aprašą.
- Spręsti žmogiškųjų išteklių problemą.